

VAI TRÒ CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC TRONG VIỆC GIÁO DỤC PHÁP LUẬT CHO SINH VIÊN HIỆN NAY

Nhận bài:

10 – 10 – 2017

Chấp nhận đăng:

30 – 12 – 2017

<http://jshe.ued.udn.vn/>

Nguyễn Thị Hoàng Anh

Tóm tắt: Pháp luật có vai trò đặc biệt quan trọng trong đời sống xã hội, là công cụ bảo đảm cho sự tồn tại, vận hành bình thường của một xã hội nói chung và của nền đạo đức nói riêng. Giáo dục pháp luật là khâu đầu tiên trong quá trình triển khai và thực hiện pháp luật. Sự khẳng định vai trò của pháp luật trong đời sống xã hội, gắn với quá trình không ngừng nâng cao ý thức và tính tích cực tham gia của mọi tầng lớp nhân dân nói chung và sinh viên nói riêng trong việc thực thi pháp luật. Trong thực tế, không phải lúc nào việc chấp hành pháp luật cũng trở thành ý thức tự nguyện. Vì vậy, muốn pháp luật thực sự đi vào cuộc sống, muốn mọi người đều sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật thì công tác tuyên truyền, phổ biến và giáo dục pháp luật là một yêu cầu cấp thiết, đòi hỏi các cấp, các ngành cần phải quan tâm, nâng cao hơn nữa hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến và giáo dục pháp luật góp phần vào việc nâng cao hiệu lực quản lý Nhà nước, quản lý xã hội, phát huy dân chủ xã hội chủ nghĩa. Tăng cường vai trò của pháp luật trong công cuộc đổi mới đất nước hiện nay được đặt ra như một tất yếu khách quan. Điều đó không chỉ nhằm mục đích xây dựng một xã hội có trật tự, kỷ cương, văn minh, mà còn hướng đến bảo vệ và phát triển các giá trị chân chính, trong đó vai trò của nhà trường là hết sức quan trọng. Pháp luật không chỉ là phương tiện quản lý nhà nước hữu hiệu, mà còn tạo môi trường thuận lợi cho sự phát triển của ý thức đạo đức, làm lành mạnh hóa đời sống xã hội và góp phần bồi đắp nên những giá trị mới.

Từ khóa: giáo dục; kỷ cương; pháp luật; trường đại học; ý thức.

1. Đặt vấn đề

Giáo dục pháp luật là khâu đầu tiên trong quá trình triển khai và thực hiện pháp luật. Sự khẳng định vai trò của pháp luật trong đời sống xã hội, gắn với quá trình không ngừng nâng cao ý thức và tính tích cực tham gia của mọi tầng lớp nhân dân nói chung và sinh viên nói riêng trong việc thực thi pháp luật. Trong thực tế, không phải lúc nào việc chấp hành pháp luật cũng trở thành ý thức tự nguyện. Vì vậy, muốn pháp luật thực sự đi vào cuộc sống, muốn mọi người đều sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật thì công tác tuyên truyền, phổ biến và giáo dục pháp luật là một yêu cầu cấp thiết, đòi hỏi các cấp, các ngành cần phải quan tâm, nâng cao hơn nữa hiệu quả công tác tuyên

truyền, phổ biến và giáo dục pháp luật góp phần vào việc nâng cao hiệu lực quản lý Nhà nước, quản lý xã hội, phát huy dân chủ xã hội chủ nghĩa.

Cách mạng Tháng Tám thành công, ngay từ phiên họp đầu tiên của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa (03/9/1945), Hồ Chí Minh đã đề ra nhiệm vụ: “Chúng ta phải có một Hiến pháp dân chủ. Tôi đề nghị Chính phủ tổ chức càng sớm càng hay cuộc Tổng tuyển cử với chế độ phổ thông đầu phiếu” [6, tr.76]. Trong sự nghiệp quản lý đất nước, Hồ Chí Minh không chỉ quan tâm đến vấn đề giáo dục đạo đức mà còn chú ý đến vấn đề thi hành pháp luật. Trong tư tưởng của Bác, một nhà nước pháp quyền có hiệu lực mạnh là nhà nước quản lý đất nước bằng pháp luật, là làm cho pháp luật có hiệu lực trong thực tế. Với tư cách là vị lãnh tụ của Đảng, của Nhà nước, của Chính phủ, Hồ Chí Minh đã lấy chính mình làm tấm gương cho toàn thể cán bộ, trí thức, công nhân, nông dân noi theo trong việc thượng tôn và bảo vệ pháp luật. Hơn ai hết, Hồ Chí Minh hiểu rõ vai

* Liên hệ tác giả

Nguyễn Thị Hoàng Anh

Trường Đại học Ngoại ngữ - Đại học Đà Nẵng

Email: anhcuong1964@gmail.com

trò và tác động to lớn của người làm lãnh đạo đối với tính nghiêm minh của pháp luật. Đối với Bác Hồ, đạo đức là gốc, pháp luật là chuẩn, là khát vọng cho độc lập, tự do, cho công bằng xã hội, cho hạnh phúc của nhân dân. “Luật pháp dựa vào đạo đức, mặt khác luật pháp bảo vệ đạo đức” [5, tr.186]. Tư tưởng của Bác về một nền pháp luật dân chủ, bình đẳng, về vai trò quan trọng của pháp luật trong đời sống của xã hội, về sự cần thiết của việc chấp hành nghiêm minh pháp luật... là một trong những giá trị to lớn cần được kế thừa, phát triển trong sự nghiệp đổi mới và phát triển bền vững của đất nước. “Sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật” không chỉ là khẩu hiệu mà phải là nguyên tắc xử sự trong đời sống hàng ngày, phải là phương châm hành động cụ thể của mọi cá nhân và tổ chức trong xã hội, đặc biệt là đối với cán bộ, đảng viên.

Giáo dục pháp luật cho sinh viên hiện nay là góp phần nâng cao chất lượng đào tạo toàn diện và bền vững nguồn nhân lực thực hiện công nghiệp hoá, hiện đại hoá và hội nhập quốc tế. Trách nhiệm đó, trước hết thuộc về các trường đại học.

2. Nội dung

2.1. Một số khái niệm cơ bản

a. Pháp luật

“Pháp luật là hệ thống các quy tắc xử sự do nhà nước ban hành hoặc thừa nhận và bảo đảm thực hiện ý chí của giai cấp thống trị trong xã hội, được quy định bởi cơ sở kinh tế của xã hội, là yếu tố điều chỉnh các quan hệ xã hội nhằm tạo ra trật tự và ổn định trong xã hội” [7, tr.209].

“Pháp luật là hệ thống các quy phạm (các quy tắc xử sự chung và các nguyên tắc, khái niệm pháp lý) do Nhà nước đặt ra, thừa nhận hoặc thỏa thuận xây dựng nên và bảo đảm thực hiện, thể hiện ý chí và bảo vệ lợi ích của giai cấp thống trị hay lực lượng cầm quyền cũng như toàn xã hội, là công cụ điều chỉnh các quan hệ xã hội nhằm thiết lập và giữ gìn trật tự xã hội” [3, tr.9].

Có thể hiểu, pháp luật do Nhà nước ban hành hoặc thừa nhận và vì vậy nó được bảo đảm thực hiện bằng sức mạnh cưỡng chế của quyền lực nhà nước. Điều đó có nghĩa rằng, Nhà nước đã trao cho các quy phạm pháp luật tính quyền lực bắt buộc đối với mọi cơ quan, tổ chức và công dân.

b. Giáo dục pháp luật

Lịch sử chứng minh rằng mọi Nhà nước đều có tiến hành hoạt động đặc thù để phổ biến các quan niệm về pháp luật và trật tự pháp luật. Để thực hiện hoạt động giáo dục pháp luật, nhà trường giữ vai trò hết sức quan trọng trong việc tuyên truyền pháp luật, phổ biến pháp luật, đào tạo pháp luật.

“Giáo dục pháp luật là hoạt động có hệ thống mang tính định hướng có mục đích của Nhà nước, của các cơ quan nhà nước, của cán bộ công chức, của các tổ chức chính trị - xã hội và của các tập thể lao động nhằm hình thành và nâng cao ý thức pháp luật và văn hóa pháp luật” [7, tr.265].

“Giáo dục pháp luật là những hoạt động định hướng có tổ chức, có mục đích của chủ thể làm công tác Giáo dục pháp luật tác động lên đối tượng được Giáo dục pháp luật một cách có hệ thống và thường xuyên nhằm hình thành ở họ tri thức pháp lý, tình cảm và hành vi phù hợp với các đòi hỏi của hệ thống pháp luật hiện hành” [4, tr.41].

Từ các khái niệm trên có thể hiểu: Giáo dục pháp luật là hoạt động có định hướng, có tổ chức, có chủ định của chủ thể giáo dục tác động lên đối tượng giáo dục một cách thường xuyên và có hệ thống nhằm mục đích hình thành tri thức pháp luật, tình cảm pháp luật và hành vi pháp hợp với các đòi hỏi của pháp luật hiện hành.

c. Quản lý công tác giáo dục pháp luật

Quản lý công tác giáo dục pháp luật là quá trình tác động của chủ thể quản lý đến các đối tượng tổ chức hoạt động giáo dục pháp luật nhằm đạt được mục tiêu giáo dục pháp luật. Quản lý công tác giáo dục pháp luật là sự tác động có mục đích, có kế hoạch, có ý thức và tuân thủ các quy luật khách quan của chủ thể quản lý giáo dục lên toàn bộ các mắt xích của hệ thống giáo dục nhằm đưa hoạt động giáo dục của cả hệ thống đạt tới mục tiêu giáo dục.

Quản lý công tác giáo dục pháp luật trong nhà trường là quá trình tác động đến cán bộ quản lý giáo dục, giảng viên, nhân viên để tổ chức các hoạt động giáo dục cho sinh viên thông qua chương trình giáo dục chính khóa và hoạt động ngoại khóa theo chương trình, kế hoạch nhằm đưa pháp luật vào đời sống, hình thành,

nâng cao hệ thống tri thức pháp luật để từ đó tăng cường hiệu quả và hiệu lực quản lý Nhà nước và xã hội.

Có thể định nghĩa quản lý công tác giáo dục pháp luật là sự tác động có ý thức của chủ thể quản lý tới khách thể quản lý nhằm đưa hoạt động giáo dục pháp luật đạt tới kết quả mong muốn bằng cách hiệu quả nhất.

2.2. Vai trò định hướng, tổ chức của trường đại học trong giáo dục pháp luật cho sinh viên

Giáo dục pháp luật trong nhà trường được thực hiện qua nhiều kênh khác nhau nhưng có hai kênh chính, đó là: giáo dục pháp luật thông qua các chương trình môn học có liên quan trực tiếp đến pháp luật như: pháp luật đại cương (trung cấp chuyên nghiệp, cao đẳng và đại học) và giáo dục pháp luật thông qua các hình thức tuyên truyền, phổ biến pháp luật cho học sinh, sinh viên. Xác định được tầm quan trọng nêu trên, đã có Thông tư liên tịch số 30/2010/TTLT-BGDĐT-BTP, Hướng dẫn việc phối hợp thực hiện công tác phổ biến, giáo dục pháp luật trong nhà trường ngày 16/11/2010 và Quyết định số 1141/QĐ-BĐHĐA ban hành kế hoạch thực hiện Đề án “Nâng cao chất lượng công tác phổ biến, giáo dục pháp luật trong nhà trường giai đoạn 2013-2016” ngày 29/3/2013; Chỉ thị 42/CT-TW ngày 24/3/2015 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về tăng cường công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, ý thức chấp hành pháp luật, giáo dục đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015-2030.

Trong những năm qua, các trường đại học đã coi trọng giáo dục pháp luật cho sinh viên, từ việc xây dựng đến triển khai thực hiện kế hoạch, trên cơ sở nội dung phổ biến giáo dục pháp luật do Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định. Hiện nay, đã có 100% các trường đại học đã đưa môn học “Pháp luật đại cương” vào giảng dạy; một số trường, do đặc thù chuyên ngành đào tạo còn đưa thêm các môn luật chuyên ngành vào chương trình.

Việc tuyên truyền giáo dục pháp luật cho sinh viên hiện nay được đặc biệt quan tâm và tuyên truyền thông qua nhiều hình thức đa dạng. Về hình thức nào để hiểu biết pháp luật, sinh viên được hỏi cho biết: thông qua các cuộc thi tìm hiểu (21%); qua sinh hoạt câu lạc bộ (25%); qua môn học (8%); tuyên truyền miệng (9%); đặc biệt với sự phát triển của các phương tiện truyền thông thì đây là một hình thức tuyên truyền phổ biến, rộng rãi và cơ bản nhất đối với sinh viên (37%). Công

tác giáo dục pháp luật cho sinh viên hiện nay ở nhiều trường đại học mang tính hình thức, nhiều hiện tượng tiêu cực, tệ nạn đã len lỏi vào nhà trường. Sinh viên thiếu ý thức trong học tập. Kết quả điều tra cho thấy ở một số trường đại học kết quả môn Pháp luật đại cương, sinh viên thi qua lần đầu đạt tỉ lệ 65 - 80%; sinh viên chưa chấp hành pháp luật dẫn đến vi phạm pháp luật; vẫn có hiện tượng sống thử 27%; sinh viên tham gia cá độ 32%; sinh viên rượu chè 31%... [1, tr.162].

Từ thực tiễn, các nhà khoa học đã khẳng định quá trình phát triển nhân cách phụ thuộc vào 4 yếu tố, đó là bẩm sinh di truyền, hoàn cảnh, giáo dục và hoạt động cá nhân. Tuy hoạt động cá nhân là yếu tố quyết định cuối cùng, nhưng trong quá trình phát triển nhân cách tác động của hoạt động giáo dục (theo nghĩa rộng) có khả năng tạo ra môi trường thuận lợi cho yếu tố bẩm sinh di truyền phát triển; hoạt động giáo dục cũng có thể định hướng điều chỉnh hoạt động cá nhân, nhất là ở lứa tuổi học đường. Trong hoàn cảnh quan hệ xã hội phong phú, phức tạp như hiện nay, thế hệ trẻ luôn phải đấu tranh, lựa chọn giữa cái đúng và cái sai, giữa yếu tố tích cực và tiêu cực, giữa cái thấp hèn và cái cao thượng... thì vai trò của giáo dục càng trở nên quan trọng.

Giáo dục nhà trường hiện nay có vai trò rất quan trọng vì chúng ta đang thực hiện công cuộc công nghiệp hoá, hiện đại hoá; giáo dục đang đổi mới toàn diện, tổng thể và bắt đầu từ hệ thống giáo dục nhà trường, từ mầm non, phổ thông đến cao đẳng, đại học, dạy nghề. Giáo dục nhà trường đang có trọng trách là cơ quan chức năng quan trọng nhất tổ chức khai thác tài nguyên người, phát triển nguồn nhân lực có chất lượng để thực hiện xây dựng, phát triển kinh tế xã hội và bảo vệ Tổ quốc. Giáo dục nhà trường trong hoàn cảnh hiện nay, hơn bao giờ hết có trách nhiệm định hướng, tổ chức phối hợp các tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước khai thác tiềm năng của xã hội, phục vụ sự nghiệp phát triển giáo dục.

Giáo dục nhà trường phải định hướng cho giáo dục gia đình và các tổ chức xã hội khác để cùng thống nhất thực hiện mục tiêu giáo dục, xây dựng môi trường xã hội lành mạnh, tạo cơ hội thuận lợi nhất để cho mọi người, trước hết là thế hệ trẻ được phát triển toàn diện, liên tục, suốt đời. Gia đình là môi trường vi mô, là trường học đầu tiên của con người, là môi trường giáo dục đặc biệt của mỗi cá nhân. Giáo dục pháp luật trong

gia đình là công việc hết sức quan trọng nhằm tạo tiền đề xuất phát cho giáo dục pháp luật trong nhà trường và ngoài xã hội, bởi gia đình là tế bào của xã hội, là môi trường quan trọng trong việc giáo dục nếp sống và hình thành nhân cách cho mỗi người công dân ngay từ nhỏ cho đến khi trưởng thành. Trẻ không thành công trong các mối quan hệ xã hội nhỏ này sẽ khó thành công trong các mối quan hệ xã hội ở mức độ rộng hơn như môi trường cộng đồng.

Chưa bao giờ đòi hỏi phát huy vai trò của nhà trường lại cấp bách như hiện nay. Gia đình, xã hội chưa có nhận thức đầy đủ về vai trò của giáo dục trong cuộc cách mạng 4.0. Quan niệm cho con cái học để thi đại học, chỉ học những môn thi đại học, học lí thuyết... vẫn là những quan niệm chiếm ưu thế trong xã hội. Có thể nói, trong bối cảnh xã hội chưa đồng thuận về nhận thức và hoạt động giáo dục thì vai trò, trách nhiệm của giáo dục nhà trường nhất là đội ngũ giảng viên, cán bộ quản lí của các trường đại học càng lớn.

Để thực hiện mục tiêu đến năm 2020 đưa nước ta cơ bản thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại, thì nhiệm vụ thực hiện công nghiệp hoá, hiện đại hoá phải được hoàn thành, song đội ngũ lao động hiện nay còn nhiều bất cập cả về số lượng, chất lượng và cơ cấu đội ngũ.

Hàng triệu sinh viên hiện nay đang theo học ở các trường đại học, cao đẳng là nguồn cung cấp nhân lực có kĩ thuật cao cho các lĩnh vực sản xuất và hoạt động xã hội. Họ cần phải được đào tạo, rèn luyện phát triển cả Tâm lực, Trí lực, Thể lực; không chỉ được trang bị kiến thức khoa học, công nghệ hiện đại mà cần có ý chí nghị lực, năng động sáng tạo, giàu hoài bão, ước mơ, có lí tưởng góp phần thực hiện dân giàu nước mạnh. Để hình thành phát triển nhân sinh quan, thế giới quan, phát triển Tâm lực, tạo động lực của sự phát triển nhân cách thì việc trang bị cho sinh viên nhận thức đúng về trách nhiệm của mình trước vận hội của đất nước; có hiểu biết những giá trị cần phải rèn luyện, những năng lực cần phải phát triển, có hiểu biết về cách thức rèn luyện... là vô cùng quan trọng.

Một thực tế không thể phủ nhận trong thời gian vừa qua là các trường cao đẳng và đại học chưa quan tâm đúng mức tới giáo dục đạo đức, giáo dục pháp luật, lối sống cho sinh viên. Vì vậy, một bộ phận sinh viên thiếu bản lĩnh đã bị những tác động tiêu cực chi phối, có những biểu hiện không lành mạnh về đạo đức, lối sống,

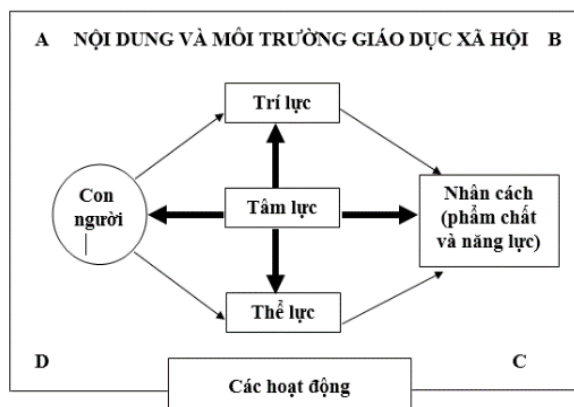
vi phạm pháp luật... Trước thực tế đó, cần tăng cường công tác giáo dục đạo đức, giáo dục pháp luật phối hợp chặt chẽ các lực lượng trong và ngoài nhà trường, góp phần hình thành ở sinh viên lối sống giản dị, trong sáng, có hoài bão, trách nhiệm với bản thân, gia đình và đất nước, sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật là một yêu cầu cấp thiết đối với các trường đại học.

3. Những yêu cầu đối với giáo dục pháp luật cho sinh viên

Khi loài người chuyển từ nền văn minh nông nghiệp sang nền văn minh công nghiệp, đoạn tuyệt với nền kinh tế sức người, phát triển kinh tế tài nguyên từ thế kỉ XVI-XVII, các nhà sư phạm và quản lí xã hội tập trung khai thác trí lực bởi lẽ sự phát triển trí lực đã làm thay đổi khoa học, kĩ thuật, đã làm tăng năng suất lao động lên gấp nhiều lần. Song, cũng đã để lại hậu quả, những thách thức loài người đang phải đối mặt khi chưa phát triển toàn diện các yếu tố, chưa quan tâm khai thác phát triển Tâm lực, nói đúng hơn là coi nhẹ giáo dục đạo đức lối sống, pháp luật, quá coi trọng lợi ích vật chất, quyền lợi cá nhân mà không quan tâm đến giáo dục trách nhiệm, nghĩa vụ đối với gia đình, cộng đồng.

Giáo dục pháp luật trong nhà trường có vai trò trò tác động tích cực trong việc định hướng giáo dục, phát triển nhân cách sinh viên, góp phần vào việc trực tiếp nâng cao chất lượng giáo dục, hình thành nhân cách, phẩm chất nguồn nhân lực công dân và được coi là hoạt động mang tính chiến lược lâu dài, cơ bản trong việc xây dựng và nâng cao ý thức pháp luật cho thế hệ trẻ, góp phần xây dựng xã hội công bằng, dân chủ, văn minh.

Để khắc phục thiếu sót của cuộc cách mạng giáo dục lần thứ nhất, cuộc cách mạng giáo dục đang tiến hành quán triệt phương pháp luận tiếp cận hệ thống khai thác toàn diện tiềm năng người, coi trọng các môn khoa học xã hội nhân văn, kết hợp các quá trình hoạt động (đạy - học, vui chơi giải trí, thể dục thể thao, văn hoá nghệ thuật...) một cách hợp lí. Phương pháp luận đổi mới giáo dục, khai thác tiềm năng con người có thể mô hình hoá như sau:

1/ Hình chữ nhật ABCD là Nội dung và môi trường giáo dục xã hội.

2/ Các mũi tên đậm là thể hiện trọng tâm khai thác tiềm năng con người của cuộc cách mạng giáo dục.

- Quá trình giáo dục pháp luật được coi là một trong những nhân tố góp phần phát triển Tâm lực - Nội lực của sự phát triển nhân cách. Với mục đích nâng cao ý thức pháp luật cho sinh viên nhằm hình thành ý thức chấp hành pháp luật, có hiểu biết pháp luật để tự bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của mình và xã hội; đấu tranh chống các biểu hiện vi phạm pháp luật; Kết hợp giáo dục ý thức pháp luật với giáo dục đạo đức cho sinh viên. Bởi lẽ, giáo dục con người có đạo đức cũng chính là giáo dục cho con người biết tôn trọng pháp luật, kỉ cương phép nước, sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật.

- Giáo dục pháp luật phải được thực hiện thường xuyên, thông qua và kết hợp với các con đường khác nhau như dạy - học, hoạt động xã hội, chính trị...; đưa nội dung giáo dục pháp luật vào các hoạt động của chi đoàn, của lớp; tổ chức các cuộc thi tìm hiểu pháp luật trong sinh viên; xây dựng tủ sách pháp luật trong nhà trường; hướng dẫn sinh viên tìm hiểu pháp luật trên các web của nhà trường, của Chính phủ,...

- Phải coi hoạt động là điều kiện quan trọng của giáo dục pháp luật, bởi lẽ chỉ có thông qua các hoạt động phong phú đa dạng mới hình thành được nhận thức đúng các giá trị, phát triển các xúc cảm, tình cảm, niềm tin và mới có những hành vi, lối sống lành mạnh, phù hợp với yêu cầu của xã hội.

- Chú trọng giáo dục pháp luật cho sinh viên có sự đồng thuận, thống nhất cao giữa gia đình - nhà trường -

xã hội thông qua các hoạt động chính khóa và ngoại khóa nhằm định hướng, phát triển nhân cách sinh viên; trang bị tri thức pháp luật cơ bản giúp sinh viên nâng cao nhận thức, điều chỉnh hành vi, hình thành thói quen tự giác tuân thủ, chấp hành pháp luật.

Đối với các trường đại học, để giáo dục pháp luật cần tận dụng các hoạt động đào tạo nghề nghiệp, hoạt động nghiên cứu khoa học của mỗi trường, các hoạt động phong trào, ngoại khóa,... Chú trọng gắn giáo dục pháp luật với giáo dục ý thức, trách nhiệm công dân, đạo đức, văn hóa, lối sống, có như vậy mới hình thành được lí tưởng nghề nghiệp, các phẩm chất đạo đức nghề nghiệp góp phần xây dựng và thực hiện nếp sống làm việc theo Hiến pháp và pháp luật của sinh viên. Đó là một đặc trưng và cũng là một thế mạnh của các trường đại học trong quá trình giáo dục đào tạo.

4. Kết luận

Giáo dục pháp luật cho SV ở trường đại học là một bộ phận của quá trình giáo dục tổng thể giúp cho SV hình thành và phát triển nhân cách toàn diện. Giáo dục pháp luật cho sinh viên không chỉ chú trọng trang bị cho sinh viên những kiến thức về luật pháp mà phải hướng đến giáo dục thái độ, hành vi và ý thức tự giác chấp hành pháp luật của sinh viên. Trong nền kinh tế thị trường thì việc hoàn thiện hành lang pháp lí, tăng cường vai trò điều tiết của pháp luật đối với mọi lĩnh vực hoạt động của xã hội là một điều tất yếu. Cùng với việc thực hiện chức năng cưỡng chế, pháp luật góp phần khẳng định truyền thống đạo đức, biến nó thành thói quen trong đời sống xã hội. Khi trở thành thói quen thì việc thực hiện mất dần tính cưỡng chế, con người trở nên tự giác, tự nguyện, chuẩn mực pháp lí chuyển thành chuẩn mực đạo đức. Giáo dục tình cảm đạo đức, nâng cao năng lực nhận thức đạo đức là phương thức trực tiếp để biến các chuẩn mực đạo đức xã hội thành sức mạnh đạo đức bên trong cá nhân con người mà nhà trường giữ vai trò hết sức quan trọng trong việc kết hợp giáo dục: gia đình, nhà trường và xã hội.

Tài liệu tham khảo

- [1] Doãn Thị Chín, Lê Thị Thảo - đồng chủ biên (2016). *Giáo dục lối sống cho sinh viên Việt Nam hiện nay theo tư tưởng và tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh*. NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.

- [2] Phạm Minh Hạc (2001). *Phát triển con người toàn diện thời kì công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước*. NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [3] Nguyễn Thị Hồi, Phạm Quang Tiến (2013). *Bồi dưỡng kiến thức pháp luật nâng cao chất lượng phổ biến giáo dục pháp luật trong nhà trường*. NXB Đại học Sư phạm.
- [4] Kỹ năng tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật (2012), NXB Lao động.
- [5] Hồ Chí Minh (2000). *Toàn tập, tập 1*. NXB CTQG, Hà Nội.
- [6] Nguyễn Duy Quý - Chủ biên (2006). *Đạo đức xã hội ở nước ta hiện nay - vấn đề và giải pháp*. NXB Chính trị Quốc gia.
- [7] Võ Khánh Vinh - chủ biên (2005). *Giáo trình Lí luận chung về nhà nước và pháp luật*. NXB Công an Nhân dân, Hà Nội.

THE ROLE OF THE UNIVERSITY IN LEGAL EDUCATION FOR STUDENTS AT THE PRESENT TIME

Abstract: Law plays a specially important role in social life, and is an indispensable tool to ensure the normal existence and operation of a society in general and of ethics in particular. Legal education is the first step in the process of implementing law. The assertion of the role of law in social life is linked with the process of constantly raising awareness and active participation of all classes of people in general and university students in particular in law conformity. In reality, law conformity is not always voluntary. Therefore, in order to make laws really enter into life and make all people live and work in conformity with the Constitution and laws, it is urgently necessary to implement propaganda, dissemination and education of law, which require all levels of authorities and branches to enhance propaganda efficiency, thus contributing to better state management and social management and the promotion of socialist democracy. Strengthening the role of law in the current national renewal has been posed as a matter of objective indispensability, which is not only aimed at building an orderly civilised society but also protecting and developing genuine values in which the role of the school is of paramount importance. Law not only functions as an effective means of state management but also creates a favourable environment for the development of moral consciousness and a healthy social life as well as the formation of new values.

Key words: education; discipline; law; university; consciousness.